

Sygnatura akt VIII C 1059/16

%\$ (...)

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2017 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu VIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Przytułska-Sikoń

Protokolant: Natalia Pietrzak

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2017 r. we Wrocławiu na rozprawie sprawy

z powództwa R. C.

przeciwko A. P.

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 947,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 1059/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 grudnia 2014 r. powód R. C. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego A. P. kwoty 2.000 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 2 stycznia 2009 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu swojego żądania powód wskazał, że pozwany wystawił na jego rzecz weksel własny na kwotę 2.000 zł z terminem płatności oznaczonym na dzień 1 stycznia 2009 r. Wyjaśnił również, że pozwany nie wykupił wystawionego przez siebie weksla.

W dniu 22 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu VIII Wydział Cywilny wydał nakaz zapłaty z weksla uwzględniający w całości żądanie pozwu (sygn. akt VIII Nc 885/14) (k.14).

Pozwany w dniu 23 lutego 2015 r. złożył zarzuty od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, zaskarżając go w całości. Wniósł o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości, a nadto o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany zarzucił, że stosunek podstawowy, który wypełniony weksel miałby zabezpieczać i prowadzić do spełnienia przez niego świadczenia, nie istnieje. Wyjaśnił również, że powód nie powołał żadnych okoliczności faktycznych wykazujących istnienie pomiędzy nim a powodem podstawowego stosunku, tj. zawarcia przez nich umowy pożyczki. Nadto, zarzucił, że powód nie wezwał go do wykupienia weksla oraz nie przedłożył deklaracji wekslowej. Pozwany podniósł również, że powód wypełnił weksel na kwotę 2.000 zł, pomimo, że blankiet wekslowy zawiera treść ograniczoną „do sumy wekslowej nie przekraczającej 500 zł”. Niezależnie od powyższego pozwany wskazał, że roszczenie powoda jest przedawnione.

Ustosunkowując się do zarzutów pozwanego, powód w piśmie z dnia 25 maja 2015 r. w pierwszej kolejności wskazał, że weksel jest abstrakcyjnym i bezwarunkowym zobowiązaniem do zapłaty sumy wekslowej. Zobowiązanie z niego

płynące jest oderwane od okoliczności, w których doszło do jego wystawienia. Dalej powód wyjaśnił, że w dniu 11 września 2008 r. zawarł z pozwanym umowę pożyczki na kwotę w wysokości 2.000 zł, a zabezpieczeniem jej zwrotu, był weksel in blanco wystawiony przez pozwanego. Strony, jak zrelacjonował powód, umówiły się, że kwota pożyczki miała zostać zwrócona do końca 2008 r. Powód zaprzeczył, ażeby to on był osobą, która w wekslu wskazała kwotę zobowiązania. Jak podał, wypełnił go natomiast w pozostałym zakresie. W dalszej kolejności powód zaprzeczył, ażeby warunkiem powstania roszczenia wekslowego było uprzednie przedstawienie dokumentu weksla do zapłaty. Nadto, powód zarzucił, że to na pozwanym spoczywał ciężar udowodnienia nieistnienia zobowiązania wekslowego oraz wykazania zarzutu niweczącego roszczenie oparte na wekslu. Zdaniem zaś powoda, pozwany temu obowiązkowi nie sprostał albowiem w zarzutach od nakazu zapłaty ograniczył się jedynie do zanegowania istnienia stosunku podstawowego.

Odnosząc się z kolei do podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia, powód podniósł, że roszczenia z tytułu umowy pożyczki przedawniają się na zasadach ogólnych, przewidzianych w art. 118 k.c., a więc po upływie 10 lat. Nadto, z ostrożności procesowej, powołując się na treść art. 76 ustawy Prawo wekslowe, powód podał, że nawet gdyby przyjąć, że doszło do przedawnienia roszczenia wynikającego z weksla, to po stronie posiadacza weksla powstała szkoda, a pozwanego należałoby uznać za niesłusznie wzbogaconego kosztem powoda. Roszczenie zaś z tytułu niesłusznego wzbogacenia ulega przedawnieniu z upływem lat trzech, licząc o d dnia wygaśnięcia zobowiązania wekslowego.

Na rozprawie w dniu 26 czerwca 2015 r. pozwany oświadczył, iż na wekslu umieścił jedynie swój podpis oraz numer dowodu, oraz, że nie wypełnił pozostałej części blankietu weksla. Zarzucił, że weksel został mu skradziony przez powoda w czasie, w którym A. P. zamieszkiwał w jego domu. Weksel został podpisany przez pozwanego celem zabezpieczenia roszczeń o zachówek, przysługujących przeciwko pozwanego jego bratu.

W dniu 7 lipca 2015 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia wydał wyrok, w którym uchylił w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z 22 stycznia 2015 r. o sygn. akt VIII Nc 885/14 i oddalił powództwo. Sąd po przeprowadzeniu postępowania w sprawie uwzględnił zarzut przedawnienia wskazując, iż początek biegu terminu przedawnienia roszczenia z weksla własnego skierowanego przeciwko wystawcy weksla własnego, zgodnie z art. 70 w związku z art. 103 i 104 ustawy z 1936 r. - Prawo wekslowe, liczy się od dnia płatności weksla i tę samą zasadę stosuje się do weksli in blanco. Skoro z przedłożonego przez powoda weksla jednoznacznie wynika, że termin płatności weksla przypadła na dzień 1 stycznia 2009 r., zaś termin przedawnienia dla roszczeń wekslowych wynosi trzy lata, licząc od dnia płatności weksla, a zatem podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia uznać należało na zasługujący na uwzględnienie, gdyż pozew został złożony przez powoda dopiero w dniu 16 grudnia 2014 r., zaś trzyletni termin przedawnienia upływał z dniem 1 stycznia 2012 r.

Od wyroku tego powód wniósł apelację domagając się jego zmiany i utrzymania w mocy wydanego nakazu zapłaty. Zarzucił naruszenie art. 76 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe poprzez jego niezastosowanie oraz art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i dokonania ich oceny w sposób wybiórczy i sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego oraz zasadami logiki, a w konsekwencji uznania za nieudowodniony fakt udzielenia przez powoda pozwanemu pożyczki w kwocie 2.000 zł.

W dniu 25 lipca 2016 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu wydał wyrok, w którym uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu wyroku wskazał, że fakt przedawnienia roszczenia wekslowego nie stanowił przeszkody do rozpoznania sprawy ze stosunku podstawowego, bowiem Sąd, rozpoznając zarzuty od nakazu zapłaty wydanego na podstawie weksla, może bowiem - w granicach nakazu - uwzględnić podstawy faktyczne i prawne, wynikające ze stosunku podstawowego; dopuszczalna w takim zakresie zmiana podstawy faktycznej żądania może służyć tylko do utrzymania nakazu zapłaty, nie zaś do rozszerzenia żądania pozwu (Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 marca 2016 r. V CSK 442/15 LEX nr 2054491). Jak wskazał Sąd Okręgowy, umowa pożyczki jest umową konsensualną, dwustronnie zobowiązującą. Dochodzi ona do skutku przez samo porozumienie się stron i co szczególnie należy podkreślić, niezachowanie wymaganej art. 720 § 2 k.c. formy pisemnej zawarcia umowy, ma jedynie ten skutek, że sama czynność

prawna jest ważna, a ustawodawca nakazuje stosować tylko ograniczenia dowodowe określone w art. 74 § 1 k.c. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 16 kwietnia 2014 r., I ACa 1332/13). Zgodnie z art. 74 § 2 k.c. mimo niezachowania formy pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych, dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron jest dopuszczalny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, jeżeli żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą albo jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma. Wyjaśniając charakter tzw. początku dowodu na piśmie, Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że blankiet wekslowy podpisany przez pozwanego stanowi w istocie początek dowodu zawarcia umowy pożyczki na piśmie, z której powód wywodzi swoje roszczenie. W tej sytuacji zgłoszony przez pozwanego zarzut niemożności dochodzenia roszczenia ze stosunku podstawowego - nie ma uzasadnienia. Powoływanie się bowiem w pierwszej kolejności przez powoda na weksel in blanco, nie może wykluczać uwzględnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, na który powód również wskazywał, i którego – jak twierdzi - zabezpieczeniem był weksel przedłożony do sprawy.

Sąd Okręgowy wskazał, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Rejonowy winien uprzedzić strony o możliwości rozpoznania sprawy na gruncie stosunku podstawowego, czyli umowy pożyczki, a następnie ocenić zawarcie tejże umowy i wszystkich jej postanowień pomiędzy stronami. Rozważyć nadto powinien Sąd Rejonowy okoliczności i możliwość zastosowania w sprawie sygnalizowanego przez powoda art. 76 prawa wekslowego.

Sąd rozpoznając ponownie sprawę, ustalił następujący stan faktyczny:

Powód R. C. dysponuje wekslem in blanco, na którym naniesiony został podpis pozwanego A. P. i numer dowodu osobistego, którym pozwany posługiwał się przed 2005 rokiem. W dniu 11 września 2008 r. powód wypełnił weksel na kwotę 2.000 zł i datą płatności na dzień 1 stycznia 2009 r.

Dowód: kopia weksla, k. 11, oryginał zarejestrowany pod poz. 580/14,

przesłuchanie powoda R. C. na rozprawie w dniu 1 marca 2017 r. – protokół elektroniczny z rozprawy, a ponadto protokół pisemny – k.140-143

przesłuchanie pozwanego A. P. na rozprawie w dniu 1 marca 2017 r. – protokół elektroniczny z rozprawy, a ponadto protokół pisemny – k.140-143.

Pozwany A. P. posługuje się dowodem osobistym wydanym przez Prezydenta W. w dniu 19.04.2005 r., Seria (...)

Dowód: oględziny dowodu osobistego dokonane na rozprawie w dniu 25 czerwca 2015 r.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Fabrycznej B. G. prowadził postępowanie egzekucyjne z wniosku wierzyciela Banku (...) S.A. Centrum Restrukturyzacji i Windykacji 1 przeciwko dłużnikom P. C., R. C. oraz A. P., w toku którego wyegzekwowano kwotę 1.232,84 zł, a od dłużnika P. C. kwotę 501,79 zł.

Dowód: kserokopia zaświadczenia o dokonanych wpłatach z dnia 13 maja 2008 r. (Km 1801/04)- k. 137-137verte.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszym postępowaniu powód R. C. dochodził roszczeń z weksla w wysokości 2.000 zł, wystawionego przez pozwanego A. P.. Wskazywał, że weksel in blanco był zabezpieczeniem jego roszczenia o zwrot kwoty 2.000 zł tytułem udzielonej pozwanemu A. P. pożyczki.

Zobowiązanie wekslowe, na gruncie ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (dalej: prawo wekslowe), ma charakter samodzielny i abstrakcyjny. Oznacza to, że samo podpisanie weksla rodzi zobowiązanie wystawcy i to bez względu na przyczynę jego wystawienia. Zgodnie z art. 101 prawa wekslowego, istotą weksla własnego jest bezwarunkowe przyrzeczenie zapłaty sumy pieniężnej potwierdzone podpisem. Źródłem zobowiązania wekslowego jest w tym przypadku umowa dochodząca do skutku przez wydanie weksla lub jego zwrócenie posiadaczowi. W

przypadku dokumentu, który w chwili wręczenia nie zawiera wszystkich elementów weksla własnego, jak w przypadku weksla in blanco, umowa ta ma na celu powstanie zobowiązania wekslowego w przyszłości. Zobowiązanie powstaje dopiero po uzupełnieniu dokumentu przez upoważnioną osobę o elementy niezbędne do uznania dokumentu za weksel własny. Czynności prawne, z których wynikają zobowiązania wekslowe, same nie określają celu gospodarczego lub społecznego tego rodzaju przysporzenia. Cel ten określa dopiero wyraźna lub dorozumiana umowa leżąca u podstaw zaciągnięcia zobowiązania wekslowego, wskazująca tzw. stosunek podstawowy dla tego zobowiązania. Umowę tę stanowi w szczególności deklaracja wekslowa, w której strony określają warunki, od których spełnienia uzależnione jest uzupełnienie weksla in blanco. W przypadku weksla, który w chwili jego wystawienia był wekslem niepełnym abstrakcyjny charakter zobowiązania wekslowego ulega istotnemu osłabieniu.

W myśl art. 10 prawa wekslowego, jeżeli weksel niepełny w chwili wystawienia uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zastrzegać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Uzupełnienie weksla niezgodnie z porozumieniem co do zasady pozostaje bez wpływu na istnienie i ważność zobowiązania wekslowego. Prawo wekslowe dopuszcza jednak w określonych sytuacjach podniesienie przez dłużnika wekslowego stosownego zarzutu prowadzącego do wyłączenia jego odpowiedzialności z weksla. Zarzut nieprawidłowego uzupełnienia weksla in blanco, tj. wypełnienia sprzecznego z zawartym porozumieniem, jako zarzut osobisty jest skuteczny tylko wobec bezpośredniego kontrahenta (strony porozumienia o uzupełnieniu), któremu osoba podpisana na wekslu in blanco weksel ten wręczyła, a także osoby, która choćby w dobrej wierze, nabyła weksel z podpisem in blanco jeszcze przed jego uzupełnieniem, i osoby, która wprawdzie nabyła weksel już po uzupełnieniu od osoby, która weksel in blanco wypełniła, lecz przy nabyciu była w złej wierze lub dopuściła się rażącego niedbalstwa. W konsekwencji, rozpoznając zarzuty od nakazu zapłaty wydanego na podstawie weksla, sąd może uwzględnić stosunek zobowiązaniowy, w związku z którym weksel został wystawiony, gdy strona zainteresowana przeniesieniem sporu na płaszczyznę stosunku podstawowego podniesie stosowne zarzuty dotyczące stosunku zobowiązaniowego będącego podstawą wystawienia weksla (zob. szerzej uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2005 r., V CK 780/04).

Powód dochodził swoich roszczeń na podstawie weksla. Podniesienie przez pozwanego zarzutów wynikających ze stosunku podstawowego wymagało jednak przeprowadzenia ustaleń przez Sąd w tym zakresie. Podniesienie tych zarzutów przeniosło bowiem spór z płaszczyzny stosunku wekslowego (prawa wekslowego), na którym oparty był pozew w postępowaniu nakazowym, na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego, tym bardziej, że weksel in blanco, jak wynika z twierdzeń powoda, miał zostać przez pozwanego wręczony powodowi wyłącznie jako weksel gwarancyjny. Ze specyficznego charakteru weksla gwarancyjnego wynika, iż weksel taki związany jest ściśle z dodatkową umową pomiędzy wystawcą a remitentem. Dlatego też, oprócz zarzutów, które przysługiwałyby względem każdego posiadacza weksla, pozwany mógł przedstawiać zarzuty oparte na podstawowym stosunku obligacyjnym wynikającym z umowy pożyczki.

Niemniej jednak, to strona pozwana ponosi ciężar dowodu, że roszczenie strony powodowej z tego stosunku nie istnieje (tak też Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 24 czerwca 2005 r., V CK 780/04, nie publik.).

Sąd na rozprawie w dniu 1 marca 2017 r. uprzedził strony o możliwości rozpoznania sprawy na gruncie stosunku podstawowego, czyli umowy pożyczki.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy pozwany A. P. zarzucał, że wbrew twierdzeniom powoda, nigdy nie doszło pomiędzy nimi do zawarcia jakiegokolwiek umowy pożyczki, ani do przekazania na jego rzecz przez powoda środków finansowych. Pozwany w toku postępowania podnosił, że powód wszedł w posiadanie weksla najprawdopodobniej w okresie, kiedy zamieszkiwał w nieruchomości pozwanego. Pozwany przechowywał bowiem w swoim mieszkaniu weksel sporządzony na potrzeby rozliczeń finansowych ze swoim bratem w związku z przysługującym mu wobec pozwanego roszczeniem o zachowek. Ponadto, pozwany, z ostrożności procesowej zarzucał przedawnienie roszczenia powoda.

Powód wskazywał, że umowę pożyczki zawarł z pozwanym w formie ustnej. Zgodnie zaś z art. 720 § 2 w brzmieniu obowiązującym w dacie podanej przez powoda jako powstanie zobowiązania, umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem. Z kolei ówczesne brzmienie przepisu art. 74 k.c. wskazywało, że zastrzeżenie formy pisemnej bez rygору nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód ze świadków ani dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Przepisu tego nie stosuje się, gdy zachowanie formy pisemnej jest zastrzeżone jedynie dla wywołania określonych skutków czynności prawnej (§1). Jednakże mimo niezachowania formy pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych, dowód ze świadków lub przesłuchania stron jest dopuszczalny jeżeli obie strony na to wyrażą zgodę, jeżeli żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą albo jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma (§2).

Zawarcie umowy pożyczki co do zasady powinno więc nastąpić w formie pisemnej. Jednakże forma pisemna została zastrzeżona dla tych czynności wyłącznie dla celów dowodowych. Zastrzeżenie formy ad probationem ma jednak ten skutek, że czynność dokonana z naruszeniem wymogu formy pisemnej będzie co prawda wiązać strony, wywołując wszystkie założone przez nie skutki, jednak w razie sporu sądowego, dowiedzenie tego faktu jest możliwe wyłącznie przy zachowaniu reguł określonych w art. 74 § 1 i 2 k.c.

W ocenie Sądu, pomimo brak dokumentu umowy pożyczki przenoszącej wartość 500 zł nie stanowił przeszkody do czynienia ustaleń przez Sąd w zakresie zawarcia przez pozwanego i powoda umowy pożyczki, albowiem w rozpoznawanej sprawie fakt zawarcia umowy pożyczki został uprawdopodobniony przez złożenie przez powoda samego weksla in blanco, stanowiącego zabezpieczenie spełnienia świadczenia przez zobowiązanego z tytułu tej umowy. Biorąc także pod uwagę, że zarówno powód (k. 26) jak i pozwany (k. 19) wnosili o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron, Sąd uznał, iż obie strony wyraziły zgodę stron na przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron per facta concludentia.

Po przeprowadzeniu dowodu z przesłuchania stron, Sąd uznał, iż nie zostało w sprawie wykazane, iż pomiędzy stronami postępowania doszło do zawarcia umowy pożyczki. W szczególności nie zasługiwał na wiarę dowód z przesłuchania powoda, a to z uwagi na jego niekonsekwencję, sprzeczności i zmiany w odniesieniu do przesłuchania przeprowadzonego w dniu 25 czerwca 2015 r. Nadto przesłuchanie powoda i pozwanego pozostają we wzajemnej sprzeczności. Oceniając dowód z przesłuchania powoda należy zwrócić uwagę na istotne rozbieżności pomiędzy treścią informacji przekazanych przez niego w toku przesłuchania w dniu 1 marca 2017 r. jak i na rozprawie w dniu 25 czerwca 2015 r. Powód podawał odmienne informacje przede wszystkim w zakresie okoliczności wystawienia weksla in blanco przez pozwanego. W trakcie przesłuchania w dniu 25 czerwca 2015 r. wyjaśniał, że weksel został wypisany w kuchni powoda, poprzez umieszczenie na nim cyfry 2.000 zł, podpisu pozwanego i jego numeru dowodu osobistego. Czynności tych miał dokonać pozwany w obecności powoda, pisząc jednym ciągiem, nie posługując się przy tym dowodem osobistym. Z kolei w toku przesłuchania na rozprawie w dniu 1 marca 2017 r. powód podał, że pozwany przywiózł do jego domu gotowy weksel i nie wypełniał go przy powodzie. Dalej nie można pominąć, że powód w dniu 25 czerwca 2015 r. wskazywał, że do zawarcia umowy pożyczki miało dojść w maju albo czerwcu 2008 r., gdy pozwany przyjechał do niego do wynajmowanego mieszkania, wówczas w kuchni powoda miała zostać wręczona pozwanemu kwota 2000 zł, sam zaś weksel został wypełniony 11 września 2008 r., z kolei na rozprawie w dniu 1 marca 2017 r. podał jednak, iż do zawarcia umowy doszło 11 września 2008 r., tj. w dacie wskazanej na wekslu. Powód pierwotnie wskazywał, że wystosował do pozwanego dwa wezwania do zapłaty tytułem zwrotu pożyczki, natomiast w toku rozprawy w dniu 1 marca 2017 r. wyjaśnił, że nigdy nie wzywał pozwanego pisemnie do zapłaty. Odmienne przedstawiał powód także okoliczności odnalezienia weksla i jego uzupełnienia. Jak zeznał powód w toku przesłuchania w dniu 25 czerwca 2015 r., do uzupełnienia weksla doszło w biurze adwokackim po jego odnalezieniu w grudniu 2014 r., tj. przed złożeniem pozwu w sądzie. Wypełniając weksel w 2014 r. powód wpisał datę 11 września 2008 r., i na pytanie Sądu, z czego wynika ta data, powód nie umiał tego wyjaśnić, wskazując, że nie pamięta. Z kolei na rozprawie w dniu 1 marca 2017 r. powód wskazał, że 1 stycznia 2009 r., gdy pozwany nie zwrócił pożyczki, wypełnił weksel, który następnie, już wypełniony, zawieruszył się wśród innych dokumentów powoda i po jego odnalezieniu został zanieiony do mecenasa.

Wprawdzie pozwany w toku rozprawy w dniu 1 marca 2017 r. oświadczył, że rok temu przeżył wypadek samochodowy i od tego momentu na kłopoty z pamięcią, jednak podkreślić należy, iż zeznania o podobnej treści złożył w dniu 25 czerwca 2015 r. także powołując się na problemy z pamięcią po przebytych wypadku i poważnym urazie głowy. W ocenie Sądu okoliczność ta, choć niewątpliwie prawdziwa, na co wskazuje rozległa blizna, którą Sąd mógł zaobserwować, nie może stanowić usprawiedliwienia, dla istnienia w okolicznościach podawanych przez powoda tak istotnych i daleko idących rozbieżności, zwłaszcza, że istnieją wątpliwości kiedy istotnie uraz głowy miał miejsce oraz biorąc pod uwagę fakt, że dowód z przesłuchania stron miał stanowić dla Sądu w istocie jedyny, poza wekslem, dowód na okoliczność zawarcia przez powoda i pozwanego umowy pożyczki.

Przy ocenie informacji podawanych przez powoda jako niewiarygodnych, bardziej prawdopodobnym, w ocenie Sądu, okazały się okoliczności podnoszone przez pozwanego. Zarzucał on bowiem, że weksel in blanco, znajdujący się w posiadaniu powoda został przez niego skradziony z mieszkania pozwanego. Pozwany wyjaśniał, że do wystawienia przez niego dokumentu doszło w rzeczywistości na kilka lat wcześniej, w celu zabezpieczenia roszczeń jego brata o zachowek. Pozwany podpisał wtedy weksel in blanco, opatrując go dodatkowo numerem dowodu osobistego (...). Weksel ostatecznie nie został wykorzystany w celu, dla którego go sporządzono, a pozwany nie odnotował jego braku w swojej dokumentacji. Dowód osobisty pozwanego, jak podnosił, o numerze (...) został zgubiony w 2005 r. Weryfikując zaś wiarygodność podawanych przez pozwanego informacji, Sąd zważył, że w pełni korelują one z faktem, że pozwany w dacie przesłuchania na rozprawie w dniu 25 czerwca 2015 r. legitymował się dowodem osobistym wydanym w roku 2005 o numerze (...). W dacie wystawiania weksla in blanco (1 września 2008 r.) nie był więc posiadaczem dowodu osobistego o numerze (...).

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 1 marca 2017 r. Sąd oddalił wnioski dowodowe pozwanego o przesłuchanie w charakterze świadków A. C. i P. C.. Dowód z przesłuchania świadków miał zostać przeprowadzony na okoliczność zobowiązań płatniczych powoda istniejących w roku 2008 oraz ich nieuregulowania. W ocenie Sądu, mając na względzie przedmiot sporu w niniejszym postępowaniu, bez znaczenia pozostawały okoliczności, czy powód posiadał jakiegokolwiek zobowiązania finansowe oraz to, czy je regulował. Wyjaśnienie tych okoliczności poprzez przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadków nie przyczyniłoby się do rozstrzygnięcia kwestii relevantnych w niniejszym postępowaniu, a jedynie prowadziłyby do jego niezasadnego przedłużenia i zwłoki w wydaniu merytorycznego rozstrzygnięcia o żądaniu powoda. Z tych samych względów oddaleniu podlegał również wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z wysłuchania dłużnika R. C. z postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Fabrycznej B. G. pod sygn. akt Km 1801/04.

Na rozprawie w dniu 1 marca 2017 r. Sąd oddalił również wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego grafologa oraz o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka W. L.. Zgodnie z art. 493 § 1 k.p.c. w piśmie zawierającym zarzuty, pozwany powinien wskazać, czy zaskarża nakaz w całości, czy w części, przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy oraz okoliczności faktyczne i dowody. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w zarzutach bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Wobec tego, iż kwestie tego, że kwota na wekslu wpisana cyfrowo 2000 nie została nakreślona ręką pozwanego oraz że weksel został skradziony były podnoszone przez pozwanego już na rozprawie 25 czerwca 2015 r., jednak nie zostały wówczas sformułowane żadne wnioski dowodowe, Sąd uznał, że wnioski dowodowe sprecyzowane na tym etapie postępowania są spóźnione a ich dopuszczenie spowodowałyby zwłokę w postępowaniu. Zgłoszenie takich wniosków dowodowych pozostawałoby w logicznym związku z okolicznościami ujawnionymi na rozprawie dnia 25 czerwca 2015 r., i w tym właśnie dniu powinno najpóźniej nastąpić, na obecnym etapie postępowania dowód ten Sąd uznał za sprekludowany.

Wszystkie powyżej wskazane zastrzeżenia co do materiału dowodowego skutkujące odmową przyznania im przymiotu wiarygodności spowodowały, w ocenie Sądu, tak daleko idące wątpliwości co do zawarcia umowy pożyczki, że powództwo należało oddalić.

Także, rozstrzygając najdalej idący zarzut pozwanego, tj. przedawnienia roszczenia dochodzonego przez powoda z weksła, należało zważyć, że jest on uzasadniony.

Stosownie do art. 70 w zw. z art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku prawo wekslowe (Dz.U. z 1936 r. Nr 37 poz. 282), roszczenia wekslowe przeciw wystawcy weksła własnego ulegają przedawnieniu z upływem lat trzech, licząc od dnia płatności weksła. W myśl powołanego już 70 ust. 1 i 2 o początku biegu przedawnienia decyduje dzień płatności, nie zaś wymagalności. Termin płatności określają przepisy art. 33 - 37, przy czym odrębne zasady dotyczą weksli płatnych za okazaniem (art. 34) lub w pewien czas po okazaniu (art. 35). Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym wierzyciel mógł dochodzić swego roszczenia wekslowego przeciw dłużnikowi. Czas przedawnienia oblicza się w ten sposób, że nie wlicza się dnia płatności (art. 73). Początek zatem biegu terminu przedawnienia roszczenia z weksła własnego skierowanego przeciwko wystawcy weksła własnego, zgodnie z art. 70 w związku z art. 103 i 104 prawa wekslowego, liczy się od dnia płatności weksła. Tę samą zasadę stosuje się do weksli in blanco. Przedawnienie praw z weksła in blanco nie rozpoczyna biegu do czasu jego wypełnienia. Przedawnienie roszczenia z weksła wręczonego bez wypełnienia daty płatności i bez zastrzeżeń, co do tej daty, rozpoczyna się z dniem płatności wpisanym na wekslu przez wierzyciela wekslowego (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 lutego 1938 r.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2007 r., V CSK 323/07, nie publ.). Z przedłożonego przez powoda uzupełnionego weksła in blanco wynikało, że był on płatny z dniem 1 stycznia 2009 r. Przedawnienie roszczeń powoda, wynikających z tego papieru wartościowego nastąpiło więc z dniem 1 stycznia 2012 r. Pozew inicjujący niniejsze postępowanie został złożony dopiero w dniu 16 grudnia 2014 r.

Stwierdzenie przez Sąd zasadności zarzutu przedawnienia implikowało możliwość dochodzenia przez powoda roszczenia odszkodowawczego zawartego w prawie wekslowym.

Na wstępie należy zaznaczyć, iż zgodnie z art. 76 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku prawo wekslowe (Dz.U. z 1936 r. Nr 37 poz. 282), wystawca i akceptant, których zobowiązanie wekslowe wygasło wskutek przedawnienia lub zaniebdania czynności zachowawczych, są zobowiązani wobec posiadacza weksłu, o ile z jego szkodą niesłusznie się wzbogacili. Roszczenie z tytułu niesłusznego zubożenia ulega przedawnieniu z upływem lat trzech, licząc od dnia wygaśnięcia zobowiązania wekslowego.

Powyższe kwestie mają istotne znaczenie dla oceny żądania wskazanego w pozwie albowiem powodowi według powołanego przepisu pozostała droga do dochodzenia roszczenia w oparciu o przepis art. 76 ustawy prawo wekslowe wyłącznie wówczas, gdy zobowiązanie wygasło wskutek przedawnienia wekslowego wynikającego z art. 70 ustawy prawo wekslowe i jednocześnie roszczenie to nie uległo przedawnieniu w terminie wskazanym w art. 76 ustawy prawo wekslowe.

Do powstania roszczeń wynikających z art. 76 Prawa wekslowego dochodzi w przypadku, gdy zobowiązany poprzez uchylenie się od zapłaty stałby się niesłusznie wzbogaconym. Taka sytuacja zachodzi jednak tylko w przypadku, gdy do powstania podstawowego stosunku zobowiązaniowego w rzeczywistości doszło, a innym słowy, gdy faktycznie doszło do przesunięcia majątkowego na rzecz dłużnika.

Uwzględnienie roszczenia odszkodowawczego przewidzianego w art. 76 Prawa wekslowego wymaga więc weryfikacji przez Sąd stosunku podstawowego, a w szczególności tego, czy takowy w rzeczywistości powstał. W przypadku niniejszego postępowania, rozstrzygnięciu podlegało więc, czy powód R. C. faktycznie zawarł z pozwanym A. P. umowę pożyczki, na podstawie której, otrzymał od powoda kwotę 2.000 zł. Należy jednak wskazać, o czym była już mowa, że Sąd po przeprowadzeniu postępowania dowodowego uznał, iż nie zostało w sprawie wykazane, iż pomiędzy stronami postępowania doszło do zawarcia umowy pożyczki, a pozwany otrzymał od powoda kwotę 2000 zł, stając się kosztem powoda niesłusznie wzbogaconym w rozumieniu art. 76 Prawa wekslowego. Tym samym nie można przyjąć, że powodowi została wyrządzona szkoda, poprzez uchylenie się przez pozwanego od spełnienia na rzecz powoda świadczenia.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu zapadło w oparciu o art. 98 k.c. Skoro pozwany wygrał proces w całości, to należało zasądzić na jego rzecz od powoda koszty procesu, w łącznej wysokości 947 zł, zważając na okoliczność, że pozwany był zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata w postępowaniu w przed Sądem I i II instancji.

Na marginesie dodać należy, iż Sąd dopuścił się przy redagowaniu sentencji przeoczenia polegającego na pominięciu w pkt I wyroku sformułowania „uchyla nakaz zapłaty z dnia 22 stycznia 2015 r. wydany w postępowaniu nakazowym” w sytuacji oddalenia powództwa w całości.